

Lục Tỉnh Tân Văn

Edm. Girant-NGUYỄN-V-CŨA

GIÁ BÀN:

Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm 6 00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00

聞新省六

GIÁ BÀN:

BẮC-KỲ, LẠO, ĐÀI-PHÁP
và THUỘC ĐỊA.
Một năm 7 00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25

POUR LES ANNONCES, s'adresser:

à SAIGON: Aux bureaux du journal.
à HANOI: Aux bureaux du Trung-
Bắc-Tân-Văn.

ADMINISTRATION
ET RÉDACTION:
Hàng-Kho Catholique, 158-160 (1er Etage)

Mua báo thì kể từ ngày
mồng 1 và ngày 15 mổi tháng
mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LÊ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ 0 50
TÉLÉPHONE N° 476 | Adresse télégr.: LECTUR-SAIGON

On s'abonne sans frais dans
tous les bureaux de poste.

On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Sự tích chữ nho.
2. - Trung-cang Phansa.
3. - Ai là tôi.
4. - Nhà thơ Đông-pháp.
5. - Phiền ba tháng cánh.
6. - Thống-đốc phủ.
7. - Ông chủ quán và thũg cai văn.
8. - Thông báo.
9. - Tiểu thuyết.
10. - Hương truyền.
11. - Thai.
12. - Oan kia theo mãi.

SỰ TÍCH CHỮ NHO

De l'origine des caractères

Nên học chữ nho, hay là nên bỏ

Ai có xem Hoàn-câu lịch-sử, thì rõ biết bắt đầu là trong đạo nào, bắt đầu là từ xưa nào, các thầy sĩ cùng các nhà văn-nhơn đều dùng sự học chữ mà làm bi truyền, để lập bộ căn mà ngân đản dân dốt, chia nhơn dân trong xứ ra làm hai phe cho phe mình ra qui ra sang, rồi cứ mà hưởng sự an nhàn khoái lạc. Thầy Sĩ ở An đô thì bày ra chữ *Phạm-ngữ*, dùng mà đặt ra kinh kệ, bày đều nói rằng chẳng nên dùng chữ chữ khác mà thông đồng với Phật, với Trời, như là khi xưa, có một mình thầy sĩ, lấy tu biết chữ nghĩa văn chương, cho nên dân gì thì cam tâm mà trăm luan nói bảc אם. nên ai nấy phải sùng bái Thầy sĩ như kẻ bề trên vậy. Bởi có ấy cho nên khi nào có cuộc loạn lạc mà quyền thế các sai phá nguy, thì những thầy sĩ học-viện trong xứ đều phải chạy rùng vì thầy sĩ chẳng dùng nữa được, thì họ để lại cho ai dùng, đáng cho đám phàm phu tục tử nó hiểu thấu cái bí mật của các sai hay sao?

Bởi thấy trong xứ các sai vì bắt làm tình thông mà lên họ phải sùng bái, thì các nhà văn-nhơn bên này dùng sự học mà làm bộ căn, làm cái đường vinh hiển riêng trong xứ. Các vua chúa đều trọng dụng kẻ tài ba lợi lạc như sự học mà nên. Bởi vậy, con trẻ trong xứ rảnh hết sự nẫu sự xô kinh bâu có thũo thàng mây nhẹ gió. Đã học rồi thì còn phải tuơn các nhà ra lo lót cho đặng vào đám quan lại đặng hưởng cuộc phú qui vinh hue

Đã hai ngàn năm nay, Bên Trung-quốc bày cái đường cũ từ mà thì quan-lại ra trước, rồi xứ Việt-nam lần lần bắt chước y như một cách, dùng sự học chữ nho mà làm cái bi truyền cho nhau. Mà khi ấy nước Việt-nam trong nước là *Nghê-an* và *Ngũ-quang*. Kế đó có khoa mục thì mồng mòi ào-mỗo dài cái, còn người nào rũi bị lạc đạo khoa trường, thì về làng lập trường làm một bực thầy nho danh vọng; khi rũi chữ truyền trê thờ có khiêu thông mình, đặng mà bi truyền cái sách quý

khoa chỉ học đó. Trong đám khoa mục xuất thân, còn kẻ nào tài năng tu học, không chịu hồi khất ai, thì ắt phải phiêu lưu thất lạc, lần lần ăn oán nuốt恨, sanh đều bắt đặc chỉ, hoặc vào sơn trại mà nhập lửa, hoặc rũi phe đảng mà tạo mưu song lè chẳng bao lâu bèn bị các quan bắt mà giải vào các đát mới chiếm cứ là Bình-định, Phú-yên, Khánh-hóa, Bình-thuận cùng Nam-kỳ. Các kẻ ấy tuy là người có tài với Tráo-đình, chứ nhiều kẻ rất thông minh. Ngoai trừ đám hay chữ mà bị phát phối đó, thì còn một đám dân nghèo nghe lời thờ các nhà giàu vô hướng nam mà khai phá đất hoang.

Trước khi lập tiếp bài này, tôi xin trích một đoạn lịch sử làm chứng về Nam-kỳ chẳng tọc:

«Tôi xin trích lịch-sử Nam-kỳ: Đời vua Thần-Tông triều nhà Lê, (1649) ông Nguyễn-phước-Tôn, xưng là Hiên-vương, kẻ sĩ ở Cao-mên, mà cai trị xứ Trung-bắc lần lần đánh ép nước Thiên-ba (là Khánh-hóa, Bình-thuận Phú-yên Bình-định) hay gi, và nước Cao-mên bằng sự lấy bấy giờ, qua năm 1680, có tọc rằng thiên hạ Minh ở bên Tàu, không chịu ở nhà Thanh thì là Dương-ngan đem quân 3 000 binh, vào làm thiên chủ, và xứ Trung kỳ xin làm thiên chúa Nguyễn, khi đó đức Hiên-vương mới sai vô ở xứ Nam kỳ này; trong họ của ông Dương ngan-Địch là chia ra làm hai, phần nửa là Thiên-ba, phần nửa xuống ở Miền -
- Qua đời vua Hy-tông nhà Lê, 1691 Nguyễn-phước-Điền lên nối nghiệp, xưng là Minh-vương; năm 1690 chúa Minh-vương mới sửa sang nước Thiên-ba và miền Cao-mên hay lại, đặt quan chia đất ra mà phân trị, lại chiêu mộ dân nghèo ở Quảng-nghĩa Bình-định, đem vô mà khai phá xứ Nam-kỳ này, các nhà giàu, như ai mà được 20 dân cũng trừ bỏ, cây bừa nữa, sẽ phong cho chức Bá-hộ, ai mà được 50 người dân, cũng đem đồ ngừ canh điền khi nữa, sẽ phong cho chức Thiên-hộ, (như quan ta-quần Lê-văn-Duyệt, ông nội

Ngài là người Quảng-nghĩa). Đời vua Hiên-lông nhà Lê, (1765) Chúa Nguyễn là Đức-tông xưng Đĩnh-vương nối nghiệp, năm 1772 ở tỉnh Bình-định có tên Nguyễn-v Nhạc làm loạn, mà dấn với Chúa Nguyễn, 1775, ở Bắc-kỳ Chúa Trịnh-Sum đem binh vô đánh lấy đing thành Huế, 1777, Chúa Duệ-lông, Ngài bị binh Trịnh ngoài đánh vô, trong bị giặc Tây-von (Nguyễn-v Nhạc) đánh ra, thế chịu không kham, mới dắt cháu của Ngài là Nguyễn-Anh (Giả-Long) chạy vô xứ Nam kỳ 1777. Chúa Duệ-tông bị giặc Tây son bắt tại Long-xuyên; năm 1778, Chúa Nguyễn-Anh nối nghiệp sửa trị Nam-kỳ này (qua năm 1802 Ngài mới lên ngôi Hoàng đế).

Cái lịch sử xứ Nam-kỳ của chúng ta như vậy, như kể từ năm 1680, chúa Hiên-vương sai Dương ngan-Địch đem 3 000 khách vô xứ này, thì được 238 năm; nếu kể từ năm 1699 chúa Minh-vương mộ dân Nam-Nghĩa vô đây, thì được 219 năm. Tuy là vua Gia-Long dựng nghiệp, văn-ban vô-bá, chẳng thiếu gì người như ông Trịnh-hoài-Đức, ông Ngô-tông-Châu, ông Đỗ-thành-Nhon; đều là con cháu mần hương, chứ chẳng phải là người Annam sanh sản ra tại xứ Nam-kỳ này. - Tôi đời vua Tu-Đức, (1818) mấy ông tiên-bồi: như quan Phan-thanh-Giàn, quan Trần-Viên, ông Thủ-khoa-Huân, ông Cư-Trì, ông Tu-Hiến, ông Tôn-thơ-Tường, đi học Huế về, mới dựng nên văn phong cho sáu tỉnh.....

Thời đại của dân tộc chúng ta bấy giờ, sự học cũ vừa qua sự học mới chưa rộng, có kẻ học học luân lý không hiệp theo thời thế, có người bán văn b chưa đi sự văn-minh, có người tinh toán quan, hết ngày giờ mà không thành công việc; học luân lý ấy là triết học, là học đạo gồm đủ học như như và mới mong mồng văn-minh thế học.

Rõ ràng là nay văn chương tại Nam-kỳ nhờ quá trình tiến-bộ-Giang và các ông kia (1) mà gây nên, từ đó đến ngày sáu tỉnh mất, thì tinh được chừng 20 năm trời lại. Rồi từ ngày nước Langsa qua cai trị xứ này thì có một lớp người mới, sanh sau đây chữ quốc-ngữ mới để học mà lại có chỗ đáng bèn làm chữ chữ nho mà theo học chữ quốc-ngữ. Tuy chữ quốc-ngữ có chỗ cho thiên hạ nhờ mực dầu, chứ sao bằng chữ Langsa, vì ai học được chữ Langsa, thì chẳng khác nào như xưa, chữ nho, cũng vô cái giá hạn bi-truyền, trong vào phẩm cấp quan lại mà hưởng cuộc vinh hue. Bởi đó chữ nho và đạo thành càng ngày càng lu lít, thậm có nhiều quan phiêu mại cùng ở Nam-kỳ, chẳng biết chữ chữ nho là gì. Tuy là không thấy việc học trước mắt cho mổi ông, mà quan hệ rất to cho xứ sở. Nghĩ lại

mà coi: xứ ta, người ta, nước ta, chúng-tộc ta khi xưa chắc cũng có một thứ chữ, mà chữ ấy ắt là giống chữ Cao-mên hay là chữ An-đô. Song le từ ngày Trung-quốc đã chiếm cứ Việt-Nam thì y muốn cai trị đời đời, bèn đem chữ họ đem giống văn-minh Trung-quốc qua mà hóa dân ta đã thành tục hơn 2000 năm có thừa, cho nên phong tục, lối nói, chữ nghĩa, ăn mặc, cư xử, tu tưởng cả thay đều theo đời Trung-quốc giáo-dục.

Tên ông bà, tên cha mẹ, tên mình, tên con cháu đều đặt bằng chữ nho; tên làng, tên tổng, tên xứ cũng đặt bằng chữ nho, trên bàn thờ, trên vách, trên cột, trong nhà cả thấy chỗ nào cũng có chữ nho. Trong lối nói 10 tiếng Annam có đặng năm, sáu chữ nho. Đã vậy mà Chéc qua đây ở, cũng là đặng đạo, cả thay đều dùng chữ nho; mình cứ lấy chữ Langsa mà làm mồi giải hạn bi truyền cho nhau, còn dân di chữ nho đều không biết tới, thì sự quan hệ biết to tác là đặng nào. Cả phương đong thiên hạ đem dư 500 triệu đều dùng chữ nho, mà mình chỉ trước và bày giờ mồi phần to trong dân mình còn trong đung chữ nho, còn mình ở Nam-kỳ đây có bao lâu người mà quyết không học chữ nho, thì sự quan hệ ấy biết sao mà kể xiết. Các ông lữn phải bỏ chữ nho đó, tôi chắc là không trừ nghĩ cho chi để, chỉ nói rằng khó học mà bở học không xét đến chỗ hữu dụng hay là vô dụng đặng, mà như là chữ nho, rất lữn dụng lữn chứ. Tôi không luận phải học cho đặng học văn-chương rung đing, rung về mà ngâm thì, một xin học cho hiểu nghĩa từ chữ, thì ai viết cái chi xin cho hiểu, thì là có ích biết là ngàn nào.

Ông nào mà đã học chữ Langsa có khoa mục rồi mà còn nhiều được chữ nho thì qui hạn học, ông nó biết chữ Langsa mà không biết chữ nho, thì việc gì thì nó cũng khác xa. Bởi vậy các ông văn-thiên hạ không được phải như mà để đạo thiên hạ cứ theo phong tục trong nước, xem như lối cũ, giả pháp pháp của nó như thế thì trời, giêng chia đặng vô chừng, bản ban thiệt rất lợi thôi. Bởi chữ nho không học nên thiên hạ tánh tình rất tự do it hay để đặc.

Quan Toàn-quyền chiêm nghiệm rằng sự bỏ chữ nho thiệt rất quan trọng, nên nhà, nên ngôi, nên trường, nên học, nên người, nên quốc gia. Trong quốc gia học chữ quốc ngữ, ngài có thêm một khoản chữ nho: Lốp chữ thì dạy viết hết, tập đọc từ chữ, lập lên lớp trong thì học nghĩa lý, lớp lớn thì học đến sách và văn chương, mổi bậc thì học sanh phải biết chữ nho. Từ đây về sau các quan đều thông chữ nho. Như thế thì tự nhiên trong xứ Đông-Pháp việc chánh trị để đặng rồi, vì các kẻ có khoa mục

1. - Quan Phan, ông cử Trị và các ông khác đều là con cháu khách.

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
 làm cho những tay thạo rượu thầy đều khen ngợi
 Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

đều ở đất Bắc-kỳ và Trung-kỳ sẽ có thể mà học thêm chữ Langsa hầu đi giúp việc nước và các thầy Đờ dạy học trong làng còn có chỗ dùng, miễn là các thầy Đờ ấy ràng học chữ quốc-ngữ dạy học trò luân thế, thì mọi người đều an phận.

Bởi rứa tôi gửi xin các quan An-nam ở Nam-kỳ phải trừ nghĩ lại cho đáo đẽ, chớ khà vì giải hạn vì bị truyền, mà đành bỏ một thứ chữ rất có ích cho nhiều mối trong đời con người ở chốn Viễn-đông này.

L. T. T. Y.

TRUNG-CANG PHANSA

BIỆT LẠC XA GẦN PHẢI CHẾT ĐỜI

Lời tự thuật của tên Hoalen (Vaslin) thợ máy theo Phi-thoàn

(Tiếp theo)

Qua ngày 6, khi thức dậy, chúng tôi nghĩ ông Laperrine mất, nó làm cho chúng tôi buồn bực biết dường nào, tuy vậy mà phải lo qua bề chôn ông. Đến ngày nay, lòng chúng tôi cũng còn hoài vọng, sẽ có người đi kiểm được chớ chẳng không; nước còn được sâu ngày, đồ ăn đủ bốn ngày. Đã vậy mà sự nóng càng ngày càng thêm mới khốn, vì vậy mà phải tinh thời mỗi ngày xài thuốc nước lại, một người ba phần lít mà thôi. Ông Bernard thêm nước quá, mà không dám xài, nên ông bẻ cái đĩa-bàn, có chút đỉnh nước mà uống.

Bị mồm sức, phải yếu quã, nên tôi lại làm cho chúng tôi phải lạnh run. Sáng ra còn mặt thì còn có trí trông đời, mà mặt trời mọc lên, nóng thì hết trông. Chừng chiều lại hai tôi lần lại chỗ mương bánh Phi thoàn chạy, lấy tay móc thêm cho sâu, đáng làm huyết chôn ông Laperrine; công việc làm chừng một giờ. Khi chôn ông xong rồi sợ cát bay mà lấp mắt dấu, nên phải lấy một cái bánh-xe Phi-thoàn, trên bánh-xe cột theo cái nón của ông chôn trên mà làm dấu. Cái mà cách cái máy chừng mười thước.

Ngày 8, chúng tôi tom góp đồ để nhuyên lại làm một gói, rồi để nhãn hiệu bà con, và gói theo chút đỉnh tiền con niem, hai người hai gói bỏ vào cái va li lớn của ông Laperrine.

Qua ngày 9, hết sức trông rồi, ông Bernard đỡ lấy máy bao thơ, để sau lưng thêm rằng, đã chôn ông Laperrine cách máy 10 thước, trên mộ có một cái bánh xe phi-thoàn và cái nón của ông, xin ai hãy mở hoa-ly ra, có thơ gói giấu về cho bà con tôi, rất cảm ơn. Ngày 9, tôi hỏi Bernard ước như đợi đến bữa 12 Mars đáng không?

Trọn ngày mười, hết trông chi nữa, cứ nằm dài ngó trời mà chịu, thiệt chẳng thấy chi cả, ngật bửa nay lại hết đồ ăn rồi, Bernard đòi phải ăn đến Glicérine (thuốc dán) còn tôi thì ăn bột đánh răng (dentifrice) của ông Laperrine để dành trong hoa-ly và chừng tôi cũng có ăn hết vài hườn Jubal.

Ngày 11, hết đồ ăn đã 2 ngày rồi, còn có trông chút hết, mới ngật nước cũng muốn hết, phải uống than lại nữa; 3 phần lít, một ngày 2 đĩa uống.

Ngày 12, thì Bernard muốn tự tử, hỏi tôi; tôi phải ra công an ủi ông, ông lại nói nữa, nếu mình không lo chết trước, đến

khí sự chết nó đến mình thì nhọc lòng lắm. Đến lời nói này, làm cho tôi nín, không thể cãi nữa. Tối lại, chừng 21 giờ, nhờ có cái đèn túi của ông Laperrine để lại, ông Bernard viết như vậy: Chiều nay là 12 Mars, 21 giờ, đã hết lương lại hết nước, chịu đã 23 ngày rồi, không rõ vì làm sao không ai kiểm được chúng tôi, nên chúng tôi tự tử.

Tôi phải an ủi ngăn ngừa ông còn sống qua đến ngày mai 13 Mars 1920.

Chiều lại (13 Mars) cái trí tự tử nó trở lại cho ông Bernard lại còn mạnh hơn hôm qua nữa, còn một góc tay lít nước chia nhau uống rồi hết. — Kể từ đây chúng tôi mới tự quyết, nên ông Bernard mở thùng lấy ra 2 lưỡi dao cạo hiệu Gillette, mỗi đứa một lưỡi. — Nhưng trước khi bẻ dao, chúng ta tính với nhau, mình đã nhin khát mấy ngày, để kiểm một đĩa mỗi cái tờ, để một bên mình, các tay cho máu chảy, uống cho đã, rồi chết cũng ụng.

Ông Bernard, cang đờm hơn, khỏi sự trước, ông lấy dao cạo cắt cổ tay trái mình rồi rất sâu, tôi cũng vậy làm theo như ông mà thấy máu các của ông không ra, máu nên tôi cũng ngừng tay.

Ông Bernard thấy vậy, nổi giận, liệng lưỡi dao xa lắc. Tôi cũng liệng lưỡi dao như ông. Rồi ông lại nói, thôi chúng tôi còn ba, thuốc súng để mời mai sẽ bay.

Ngày 14, mới sớm có một trận bão cát bay dữ tợn quá, mà tôi nghĩ ông Bernard kêu tôi mà... Anh ấy soạn rồi chưa? Đứng bên như đĩnh đá. — Tôi nói với ông, tôi cũng có chút ý trông đời, và nói thì tôi và liệng cái mìn, vì nghĩ không bằng, mà mơ màng hoài. — Cách sáng một giờ, tôi nghe xa xa, có tiếng lật đã rống.

Không rõ lúc này ai thêm sức cho tôi, tôi mau mau tôi quần cái mìn ra xa, rồi tôi lấy cây súng tôi bắn 3 phát trên không.

Phen này súng chắc có người nghe, chắc khỏi tự tử. — Thiệt như vậy không sai, tôi thấy 2 con lại đã chạy lại tôi, thì tôi cũng chạy lại nó vậy. Nhưng mà tôi chạy chừng 20 thước bị yếu, tôi nhào, thì có người trao bình nước cho tôi uống. — Cách vài phút thì có ông Prévost chạy đến có ông Đột sơn dăm Moncassia, và ông Đột Delplanque, hai ông lập tức treo bô lên, rồi lo thuốc meo cứu chúng tôi.

Lúc này cái mũi lòng của chúng

ta nó trờng lên lớn quá, làm cho chúng ta không mở miệng mà nói chỉ dang, với kẻ cứu từ của chúng tôi. Từ đây đến chiều chúng tôi uống hết 34 lần nước trà bỏ đường, và ăn hết 2 đĩa cháo lớn.

Hết sức buồn, đến lúc vậy, làm cho chúng tôi mới không dưng. — Cả đêm mắng nói chuyện với ông Bernard không nhảm, và tính với ông phải thế này phải thế kia.

Ngày 15 ai đi ông Prévost nói với chúng tôi rằng: Tại tinh linh mà gặp chúng tôi, chớ nào phải là ông đi kiểm chúng tôi, nhưng nhảm đường ông đi vào lương cho bọn ông mà thôi, mà ông lại tưởng là có người đã tìm kiếm chúng tôi được rồi, tại Tamanrasset, tiếng đồn thiếu gì.

Sáng ngày 16, chúng tôi đồng đi Agades, mỗi ngày đi chừng 6 giờ hay là 9 giờ, mà nghĩ, đi sáu ngày mới đến một cái giếng, phần thì mệt mỏi, phần thì yếu sức mà bị ở trên lưng lại đã nó cực khổ biết bao.

Sáu ngày nữa mới đến một cái giếng nữa, giếng này tên Temaya, chừng quanh có có nước ngọt. Đến đây mới thấy có cái bầy lat đã, bỏ, trừu của dân Touareg ở Hoggar.

Chúng tôi đùm dậu lại Temaya đây 12 ngày đứng dưỡng mình lại. Ông Prévost khi ra đi, có để nhin đồ ăn lại cho chúng tôi.

Mười hai ngày nữa, mới thấy ông trở lại, đem chúng tôi về Tamanrasset. Đến đây chúng tôi mới đàm hải với ông Laperrine về chôn lại trong đất Thánh, gần mà Père de Foucault cũng bị đồng cái Sahara mà bỏ mình, khi đi chở hai cái ông Laperrine, thì cũng chở bằng sam-bô, đi trọn 15 ngày, đem về gặp buổi mai chôn liền.

Chôn cất rồi xong xã, chúng tôi còn 5 túi Tamanrasset hết 3 ngày nữa mới tự tử phần mộ ông cha của chúng tôi mà yên miền Bắc-băng Ô-tô.

M. V.
Phạm dịch: N. H. V.

AI-TÌN

Quan Thông-độc Nam-kỳ cho nhơn đảo ai này đặng hay ông A. Berruét là quan Thanh-từ thường ngạch về các Thuộc-địa, đêm thứ 10, 12 giờ, đã từ-trần tại nhà thương Đông-đất.

Ông Amédée Berruét có từ đặng bửu-tinh Phansa, 46 tuổi, sanh tại Pallet (Loire inférieure), học trò trường Poly-technique, khi mới ra trường làm quan một Phó-thủ qua 1902 lên qua bà, rồi ông xin bỏ qua làm quan văn, về Thanh-từ Thuộc-địa.

Năm 1907-1908 có qua Đông Pháp một lần rồi. 1919 thì đã được thưởng-thọ ngũ đặng bửu-tinh.

Chuyện này mới qua vài tháng, vừa lo vụ Chấn-chính tại-chánh vừa rồi, kẻ đầu mà chết. Ông thay, một ông đại thần, đương sức nay, lo các người lợi ích cho đời.

Quan-cửu, sẽ lưu để tại Chánh-soái dinh.

Có hai đội binh hầu thường xuyên tá-

hữu quan cứu, đặng đợi sớm mai thì hai 13 Septembre, đem lại nhà thờ làm lễ rồi thì lên đường tạm táu tại Đát-thánh. Sẽ có binh bộ tòng.

Ông năm Lacour làm đầu một đội Phó-thủ, một đạo binh Thuộc-địa (11e Régiment) có kèn, có nhạc theo, một đội thủy-binh, một đạo, lập-tập Annam có đại kỳ theo, và một đạo lính-lệ.

Cờ, kèn, nhạc theo như cột gậy tang. Đưa theo đám, một ông Chef Bataillon (quan tu) một ông Chef d'Escadron, một ông Ba thủy-binh, bốn đồ chiến-trang, và hết thầy đều có đạo bửu-tinh Đại-Pháp. Giây quan-cửu thì bốn ông cầm, ông Quessel giám-đốc, ông Thouard quan tu, ông Deneaux Đốc-ly Arssaal và ông sous-intendant Jouanne.

Còn đưa theo, thì có quan Thông-lúc các quan Tham-biện, Đầu-phòng, Thừa-biện Đốc-phủ, Phủ, Huyện, và mấy thầy, các quan Hội-tống quân-hạ, Thành-phố và chủ nghiệp chủ thương, thiên-hạ đồng làm, kể sao cho hết.

Buồn thay

PENSIONNAT NG.-XÍCH-HỒNG.

CÁO BẠCH

Có nhiều ông đến hỏi sao bôn trường chưa có lớp nhì B (nghĩa là đối với trường Bôn-quốc thì là lớp 2e Année), đầu ấy trường đã ăn hành trong Thời-Báo mà nói rằng học sĩ từ về lớp ấy buộc phải có bằng cấp sơ học năm 1920.

Hiện hỏi này bôn trường có lớp học đối với 1er Année bên Bôn-quốc.

Những tờ có bằng cấp 1920 thì được thâu đặng.

Nay cáo Bạch
NGUYỄN-XÍCH-HỒNG.

Nhà-thơ (Đông-Pháp)

Kể từ 15 Septembere 1920, con có nhà-thơ sẽ định lại như vậy:

Thơ thường nặng tới 20 gam (0f.20) hay là 4 chiêm.
 Thơ thường nặng tới 20 chỉ 50 g. (0.30) hay là 6 chiêm.
 Thơ thường nặng tới 20 chỉ 100 g. (0.40) hay là 8 chiêm.

Thơ 100 gam sắp thành cứ, mỗi 100 gam (0f.25) hay là 3 chiêm.

Thơ 100 gam sắp thành cứ, mỗi 100 gam (0f.25) hay là 3 chiêm.

Thơ 100 gam sắp thành cứ, mỗi 100 gam (0f.25) hay là 3 chiêm.

Cartes postales nặng vậy 4 chiêm.

Cartes postales có phong trả lời 8 chiêm.

Papiers d'affaires cũng theo giá thơ thường.

Kiểu (échantillons) 100 gam, 4 chiêm, nặng nhiều hơn, thì cứ 100 gam 3 chiêm.

Giấy in (imprimés) 50 gam, 1 chiêm, 100 gam, 2 chiêm, 200 gam 3 chiêm, nhiều hơn 300 gam 3 chiêm.

Thơ và cartes postales recommandées thì mỗi cái 7 chiêm, còn kiểu thì 5 chiêm.

Còn cartes de visite, không có viết 1 chiêm, có viết một chữ cũng vậy, giá như thơ.

Gửi về Phansa

Thơ thường nặng 0.20 gam 0f.25 hay là 5 chiêm.

Thơ thường tới 20 g. chỉ 50 g. 0f.30 hay là 8 chiêm.

Thơ thường từ 50 g. chỉ 100 g. 0f.50 hay là 10 chiêm nặng nhiều hơn.

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điều **trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thở sãng Algérie** quả thiệt là đồ **thở sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng.

Hãy nên hút thuốc **hiệu TRÁI-ĐẤT**

mỗi 100 g. thì phụ thêm 0f. 15 hay là 3 chiêm.

Ph. d. N. H. V.

Phiên-ba thắng cảnh CAO-MÈN QUỐC

Namvan

(Tiếp Theo)

Mê sau Chùa-Tháp lại có nhiều bức tranh di xứ. Xướng gần nửa giờ thì nên rời vườn thú; có nhiều thú lạ cây cao đẹp để làm.

Du-khách dạo xem cảnh Namvan thì nên xin phép vào đền vua mà xem. Đền vua ở phía nam kinh-thành, chung quanh có vách tường xây từ điện, nếu kéo dài ra thì chừng một ngàn thước. Vào cửa rồi đi một lối bên hữu liền thấy có một cái nhà của quan ở; mình phải ghé đó mà xin phép thì người ta sẽ cho người dẫn mình đi coi. Đền nội là chỗ vua ở thì cấm không cho ai được vào đó.

Khi vào thì thấy chính giữa có một cái sân lớn. Vòng theo chung quanh sân thì có đất đai. Còn trên vách tường thì vẽ hình mà dẫn những chuyện xưa tích cũ trong nước. Có vẽ trong truyện Thái-tử Rama như vậy: Thái-tử Rama trên trời đầu thai xuống, chừng khôn lớn có binh khi của trời ban cho. Lúc ấy vua Civa có một nàng công-chúa rất xinh đẹp tên là Sita. Vua muốn kết hôn mà bên đó một cây cộp lớn tại trước đền mà rạo hể ai đơm nôi cây cộp ấy thì vua đưa Công-chúa. Thái-tử Rama vốn con vua nước Ayodhya nghe tin ấy liền đến xin phép được cung. Vua Civa cho phép. Thái-tử cầm roi đơm nôi cây cộp. Vua Civa khen ngợi rồi đưa Công-chúa Sita. Thái-tử đắc vợ về nước tưởng vợ chồng an hưởng vinh hoa; chẳng dè bị cung phi thấy Sita nhan sắc phi phạm thì ghét nên kiếm chuyện tâu gian làm cho vua cha đày vợ chồng Thái-tử phải dắt nhau vào rừng mà ở. Ở trong rừng Thái-tử mắc đi săn bắn, vợ bị cường khấu bắt mất. Thái-tử kiếm vợ không được buồn rầu đi tới một nước kia làm quen với vua rồi mượn binh mà đánh giặc bắt vợ lại được. Mãn hạn đày 12 năm rồi vợ chồng Thái-tử mới dắt nhau trở về nước, vui hưởng thanh nhàn cho đến ngày về trời.

Hai bên cửa đền mà phía trong lại có xây mấy cái tháp lớn để thờ vua Norodom và mấy vị tiên-vương.

Chinh dữa sân thì có cất một cảnh chùa, trong lót bằng gạch có chạm hết thấy, còn những cột Phật thì có một ông Phật bằng vàng có gần bốn ngàn cùng minh hết. Hai bên chùa lại có hai tòa nhà, trong ấy có để dấu chung của Phật. Phía mặt trời mọc thì có dựng hình vua Norodom coi ngửa.

Trong đền vua có nhiều vật báu kể chẳng xiết, có vẽ vàng chén vàng

và hoa quả làm bằng vàng rồi nhuộm đủ màu coi đẹp vô cùng. Lại có một cây grom bầu, chạm rất khéo. Người ta nói cây grom ấy là grom của trời cho, từ xưa vua này truyền cho vua kia mà để dành cho đến bây giờ.

Tại kinh đô Nam-Van còn có hai cái cầu xinh đẹp toàn cột Đồng-Pháp này chăng có cái cầu nào mà giống hai cái cầu ấy. Một cái kêu là « Cầu Ràng ». Cầu này xây bằng đá trắng. Mỗi đầu cầu hai bên có chạm hai đầu con rãng bằng đá rất lớn, con lang cang cầu thì chạm hình con rãng có vẫy, con bên này với con bên kia tới đũa cầu thì giao đuôi với nhau. Một cái cầu nữa kêu là « Cầu Lâu ». Cầu này chia làm ba đường, đường dữa thì để xe chạy, còn hai đường hai bên thì để cho người ta đi bộ. Trên cầu có cất nhà bao trùm, khi đi tới cầu thì đi trong nhà ấy; còn đứng xa mà ngó thì tưởng là một cái nhà, bởi vậy cho nên người ta kêu là Cầu Lâu.

Đông-bang ta người nào rảnh rịch việc nhà và coi Hèn dư muốn dụng việc đặng vui hưởng thì thanh nhàn hoặc mê mang chỗ nghe thấy, tới tưởng cũng nên đến Nam-van một lần mà xem mấy cảnh thú xinh đẹp tới đi kể trước đó. Tuy nơi cảnh thú ấy là cảnh thú của người Cao-mên, nhưng vậy mà ngày nay dân Cao-mên hay là Leo cũng đã hiệp chung với nước Nam ta mà làm ra nước Đông-pháp rồi, thế thì đất Cao-mên cũng là đất chung của ta. Đồ chi tới của Cao-mên cũng là đồ của ta. Nếu nói đất Cao-mên và đất ta thì Cao-mên là của mình cũng như đất của mình cũng là đất chung của Cao-mên vậy thì mình cũng phải đến đó xem cho tường tận, chứ những cảnh đẹp trong nước mình mà mình không biết thì có khác nào trong vườn mình có hoa thơm quả ngọt mà mình không hay mà hưởng.

Trong nước Cao-mên chẳng phải nội kinh-thành đáng cho ta đi xem mà thôi, mà còn nhiều cảnh khác nữa như như hững gió biển ở Kép, núi Ta-lon trong tỉnh Cầm-vột (Kampot) cùng là Đê-thiên Đê-thích là chỗ cổ-tích cũng đáng cho ta đi chơi làm đó. Vậy đề bài sau tôi tả sơ cái cảnh Đê-thiên Đê-thích cho đồng-bang tri hiên.

B. C.

Thông độc Phủ

Vi lời nghị quan Thông-độc ngày 10 Septembre 1920.

Mày ông kê tên sau đây, phải đời đi:
1° tòng quan Chủ tỉnh Rachgia, làm chủ quận Longmy, thế cho ông Ng-vân Giàu; Tham-biện hạng năm, ông Huỳnh-long-Hương, phủ hạng nhất, chủ quận Thônốt, Longxuyên.

2° tòng quan Chủ tỉnh Longxuyên, làm chủ quận Thônốt, thế cho ông phủ

Huỳnh-long-Hương, đi chỗ khác, ông Đê-thiên Đê-thích phủ hạng nhì, chủ quận Phu-quốc, Hả-tên

3° tòng quan Chủ tỉnh Khâtiên, làm chủ quận Phu-quốc thế cho ông Đê-thiên đi chỗ khác, ông Trần-v-llô kêu là Dau, huyện hạng nhất, chủ quận Banglong Soctrang.

4° tòng quan Chủ tỉnh Soctrang, làm chủ quận Banglong, thế cho ông Trần-v-llô kêu là Dau đi chỗ khác, ông Ng-vân Van huyện hạng nhì tại phòng vụ Chánh phủ (1er bureau).

Ông chủ quận và thầy cai văn đáp

Thầy cai. - Bẩm ông, tôi nghĩ lại cái thói quen uống rượu say là một điều rất hại cho con người: gương trước mặt ai ai cũng có thấy. Song có nhiều trạng thức giả bản với tôi rằng: cái bản tánh của rượu không phải là độc, tại dùng quá độ mới hại mà thôi. Lời luận của ông Tọ, ông kia nghe cũng có chỗ hữu lý; song tôi chưa lấy chi làm chắc. Vậy xin bầm ông giải giùm thử coi ý ông thế nào.

Ông chủ quận. - Tôi có ý coi mấy người làm việc nặng nề, mệt nhọc; hễ họ uống một ly rượu vào thì dường như nhờ cái bản tánh rượu nó trợ sức, làm cho con người trở nên phấn chấn hơn; nên tôi cũng nghĩ là uống rượu đúng cho say, thì chẳng những là không thiệt hại cho thân thể, mà lại hữu ích nữa. Chừng tôi đọc bài diễn thuyết của một vị tân-sĩ Langsa, qui danh là Langlois, tôi mới rõ sự tôi bần đó rất sai.

Thầy cai. - Bẩm ông, mình không có học hành kỹ lưỡng như mấy vị langsa Langsa, thì mình phải xét đê này có thông cho mấy, cũng là bản mặt-mỡ. Xin ông làm cho thuật nói lời diễn-thuyết ấy cho thiệt sự là sao cho biết.

Ông chủ quận. - Ông Langlois giải như vậy; thường trong châu thân ta ẩn dùng sự nóng bao nhiêu, thì ta càng thực có sự nóng bấy nhiêu. Vì như người ở xứ lạnh này thì đê mồ, bởi trong mồ thì sự nóng nhiều nó trợ cho bớt lạnh. Còn cái bản tánh nóng của rượu thế cho sự nóng của mồ cũng đặng, vì một gramme rượu, nóng cũng bằng một gramme mồ; song rượu nhập vào châu-thân ta bị cháy hết một phần; mà cái phần rượu cháy ấy không có làm ích chi cho thân-thể ta. Vậy dùng rượu chút đỉnh cũng có phụ ích cái sự nóng cho thân thể ta, song tốt hơn là dùng đường và mỡ thế cho rượu. Mà thầy phải hiểu ấy là luận về khi mình dùng rượu mạnh thì hết sức, nghĩa là rượu mạnh phụ vài phần trong rượu chất, rượu la-ve (la bière), rượu cidre; chứ còn uống rượu Annam, dầu không nhận cho tới say cũng phải hại. Thầy xét

lại coi: mình ở xứ nóng nực mà mỗi ngày uống chừng một cốc từ litre rượu, có khác chi người mỗi ngày dưng tới nửa cân mỡ, không nóng quá sao đặng?

Thầy Cai. - Nói vậy, cứ theo lời giải của ông lượng-y này thì rượu trắng của mình thường dùng đây hại cho đồng-bang ta biết chừng nào. Tôi tưởng phải chi xử mình có ai bày ra dưng thứ rượu nào như thế rượu chất, rượu la-ve, rượu cidre và bán rẽ đặng cho người Annam mình uống thế cho rượu trắng, may khi cũng đỡ bớt một mối hại cho dân.

Ông Chủ-quận. - Thầy nói vậy là thầy chưa hiểu cái thói quen của con người ta mạnh thế nào! Vì như ba thứ rượu Tây kê ra đó bấy giờ sự giá phân nửa, còn rượu trắng tinh giá lên, tôi e bợn rượu của mình cũng không chịu đổi thói quen đâu! Duy có đợi lần lần lớt trẻ, coi cháu của mình nó học trường Langsa, biết vệ-sanh, tự nhiên nó tránh mối hại đó. Trách là nên trách những người biết chữ, thường thấy trong sách và trong báo chương kể rõ sự mê tầu nó làm khôn hại cho thân, cho tâm tánh, cho con cái và cho người đồng bang thế nào, mà chẳng biết ép mình chứa cái, để nơi cái gương tệ cho đoàn hậu-tiền nữa.

M. Th.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Novellles da pays)

GIẢ BẠC VÀ GIẢ LỎA

Giá bạc kho nhà-nước 11 60
Giá lúa, ta 100 kil. chỗ tới nhà máy Chơ-va (bao tré lai) 5 4 25 tới 5 75

NAM-KY

(Cochinchine)

BAISON.

Giấy thuốc thân

Chủ nhà thuốc Ng-vân-Nam này được người Pháp cho quyền làm thuốc thân số 4525, ngày 11 tháng 1 năm 1920, tên Cao-Tài, 18 tuổi.

Thầy nào đến lớn mới lấy giấy thuốc thân lần đầu mà không biết giữ, để cho rút không hay. Lại bỏ xin lai.

Xe hơi

Ngày 7 Septembre, lúc 7 giờ sáng, đường Lemyr de Vilers, trước bót, xe hơi số C. 1248 của ông M... làm việc ở Công-tiền, tỉnh sôp-phơ là Lê-v-Com, đã bị mất số 720, ở đường Bangkok, số 37, đây đúng năm ông già Phạm-vân-Sung, 70 tuổi, ở làng Hưng-Long, tỉnh Chợ-lớn, té nhào. Người ta đê ông dậy, chờ lại nhà thuộc thì có quan thấy coi, mà không tích chi nặng, chi có bám trái chức đình ngoài đó. Bản bộ rời cho về. Xếp ra thì sự rủi này phải nhiều tội mới ông già vô ý đi đại trước đầu xe.

Mốc túi

Phạm-vân-Lâm, 43 tuổi, nghề nấu ăn, ở đường Amiral Dupré, số 47, có rằng

bị đem dâng mồi tại đây một cái búp da đen nặng 5 \$ 40 và giấy thuốc thân của y.

Nữ

Trần-v-Tuy, 36 tuổi, nghề làm mướn, ở đường Belgique, bất động tên Huỳnh-vân-Ba, 47 tuổi đương một tới y lấy 3 đồng bạc. Đặc lại bất làm giấy giải Tòa cho ăn cơm nhà nước.

Thịt lấu

Sở tuần thành một lần giấy phạt hai tên chệch Quảng-Đông là **Trần-Tho**, 47 tuổi và **Trần-Ngọc**, 37 tuổi, cả hai đồng ở đường Kitchner, vì mỗi tên đem ra chợ bán 36 kilos thịt heo không đóng con dấu lò. Thịt thì đem lại lò bắt đóng thuế.

Mấy chú chệch này không thất kinh đâu, cứ việc vậy hoài, một lần bắt được, chín mười lần không, phạt thì phạt nó cũng con lợi ớn không sợ.

CHOLON.

Sang đoạt

Sở tuần thành đương tầm kiếm tên chệch Quảng-đông Mạc-Thiêm, chừng 30 tuổi, nặng y tội đoạt nhiều lần hai chục lại một số bạc 1446.00 của hai thịch Sing-gia-Guan và Kong cong-Guân ở Saigon và Cholon.

Chệch này cao lớn, không mặt không ốm, mặt dài, da trắng.

Trống

Đặng-vân-K... ở làng Tân-Túc (Cholon) nghề bán nước mắm, đã 39 tuổi rồi mà còn duyên. Y mới cưới nười nặng 20 tuổi tên Nguyễn-thí-S..., căng lắm, một bức, không ròi. Một bữa ngồi ghé số 80-C. P. di Cholon, không đánh đờ vớ ở nhà, bên đem theo cho cô bạn. Bên ngồi nghe đầu mé Quai au Riez. Thì lại mắc một anh ta ngủ quên, chớng thức giấc mới tỉnh năm, vợ đầu không có. Dậy đi kiếm tìm cũng không. Bộ đi ngoài, rùi đi xuống sông rồi chẳng? Không phải, vì coi lại 283 đồng bạc cũng đâu mất. Thời ròi, trôn rùi đon gì!

An trộm

Xâm Quảng-đông tên Hà Mỹ, 30 tuổi, không làm nghề chi mà có bạc nhiều, nhà ở đường Gia-phủ số 64, dăm tờ cỡ rệu quần từ nào không biết, trộm

của nó những đồ đạc áo quần đáng giá 230.00 và một số bạc 590 đồng nữa.

Kiểm

Ăn cướp

Đêm 6 rạng măt 7 Septembre, một đàng ăn cướp có súng đánh nhà bà Lê-thị-Trà, ở làng Bình-Chánh Cholon lúc 11 giờ khuya. Nhà bà này ở gần nhà hội, ăn cướp bắn hai phát súng vào nhà hội lung vắn và lung măt trông-trùm phố đàng canh đều chạy đi áp khác mà đánh trống đánh mõ. Làng và dân chạy tới mà không ai dám tiếp, có tên Ng-vân-Mỹ ở làng Tân-Túc kẻ can đố chạy đến bị nó bắn trúng nhăm người trông thường đã chèo đi nhà thương cứu lấy, không biết sống dạng không. Ăn cướp phá tù sắt lấy bạc 2977-900 vàng 5 lạng 200 đồng, hàng 6 80.00 và lấy của xữ đương niên là Nguyễn-Trần-Tùng ở chung với bà Lê-thị-Trà, hết 80 đồng bạc thuê và 7 lá giấy thuốc thân.

BIÊNHOÀ

Trâu chém

Đưa nhà tên Lê-vân-Sung chừng 10 tuổi giữ một bầy trâu của chủ nó là tên cụ xữ trưởng Sang ở làng Mỹ-khoan (Biênhoa).

Ngày 8 Septembra 1920, lối 3 giờ chiều, chú Sung mới đem trâu ra đổng mà cho ăn; bộ tách chú nhỏ hay thương xết con ngoài vật, nên đi cắt ngọn mạ đừ mà cho trâu ăn cho mau đầy bụng. Đẻ đâu, bầy trâu xúm lại giành ăn với nhau chém nhau rùi chém nhảm Sung phèo ruột. Hayét ra lai lảng; bọ nhỏ mụ thấy vậy thì hô lên, chú cụ xữ Sang nghe mới chạy ra thấy vật lật đặt điệu Sung lên nhà thương như quan thấy cứu cấp Chư ra rộ mạng vạt chú nhỏ này ra sao, vì rất trong lịch.

CẦN

Dùng người làm việc

Tại Phòng-văn Hội-đồng Quản-hạt có cần dùng 2 người đánh máy cho hội sẽ khởi bữa 17 Septembre này.

Ai muốn đến Mer bureau du Gouvernement 1ère section, má xin, không cần vụ phải đi rùi đi gì cả.

nhà, tìm đến Hồ-hữu bọa may có khá. Tinh vậy, tôi mới viết thư mà hỏi y Hồ-hữu. Mấy sao Hồ-hữu cũng thương, trả lời dạy tôi làm như y.

« Hồ-hữu ơi, khi tôi lần đó đạt trong nhà, tôi không đánh heo mà bán thờ của cô, nhưng mà chẳng ai thì biết gọi cho ai, còn thể đem theo từ châu lên.

Tôi nghĩ hoài không ra kể chi, mới nghĩ khẽ mà vài hôm ở đây, tôi đứng thành, cho phép tôi tìm kiếm, tôi đi gót. Vài ròi, tôi mới nhứt định bán heo, song trước khi bán, tôi lấy một nắm tro trong lư hương mà gói lại. Tôi gói lấy cái đầu tóc mượn của cô còn sót, gói gói cát, kỹ càng; sau khi bán heo ròi, tôi có lên mộ cô, khóc lấy mà khóc, ròi cũng lấy một nắm đất, gói chung với gói tro hương, đem cả hai món theo đây, cho Hồ-hữu đi gói đầu yểu, của người tiệp liệp.»

« Dứt lời, Đạu-chánh-Tâm đứng dậy đi mở xách lấy hai gói ra mà trao cho tôi, Lê-quh-hữu ơi, khi tôi thờ tay, tiếp lấy mở ra xem, thấy một nhúm tro, một nắm đất, tôi nói xung muốn hỏi cho ròi; chừng tôi mở gói gia, thấy cái đầu tóc mượn của ở-nhà tôi, cái nư gián bóng lộn thương, làm cho đứt rứt tâm tình, đáng-đó lòng hận mà khồn cảm giọt lụy. Đạu-chánh-Tâm ngờ cho tôi thương tiếc người chín suối mà khóc, chớ y có để tôi tức tôi mà hội lụy chĩa chơng đâu.

Tiểu thuyết

(Tiếp theo)

Hải đảo kỳ phùng

Dương ăn cơm rồi ra ngoài hông mát, thấy trong vườn đào lý khoe tươi, hoa đóm đầy nhánh, Dương trầm trồ khen ngợi chẳng cùng. Yên nói: « Xứ này mùa hè không nóng, mùa đông chẳng lạnh, khí trời ấm-ấm, nên hoa nở đủ bốn mùa. » Dương cả mừng nói rằng: « Bày út là côi tiên, để tôi về thưa lại với cha mẹ tôi đời nhà qua đây đặng ừ hẳn có Dương, vậy thì yoi thú biết đường mai! » Yên mỉm cười mà không đáp.

Đạo trưởng ngồi lên vào nhà, thấy có một cây đèn cầm đặt trên ghế, bên xin Yên đón thờ một bài. Yên mới ồm đờn cười sửa soạn, hề Thập-nương ở trong bước ra. Yên thấy bên trái rằng: « Minh, hãy lại đây đờn một bài cho cháu nó nghe với! » Thập-nương ngồi xuống hỏi cháu muốn nghe bài gì? Dương nói: « Cháu không có Họa đờn, biết bài chi mà nói. » Thập-nương nói: « Tự y cháu muốn nghe thế nào thì nói ròi có cứ theo ý ấy mà đờn cũng được vậy. » Dương hỏi: « Tôi vì bị bão, nên mới trở nói đến đây, lấy có cây mà đặt bàn đờn thế khi cũng được chớ? » Thập-nương nói: được. Bên sửa dây lựa bực, đờn một khúc nghe rất tiệp-tao. Dương lắng nghe tiếng đờn mà tự tưởng lòng mình còn ở dưới thuyền, đàng khi bão tố, sóng dỏi gió đập. Dương khen không ngớt miệng, nói rằng: « Như cháu vậy có học được chẳng? » Thập-nương bên trao đờn cho Dương bảo đờn thử; ròi nói rằng: « Được mà cháu muốn học bài gì? » Dương nói: « Có mới đờn bài « Bị bão » nghe hay quá sức, y xin có dạy tôi học bài ấy, song tôi muốn đọc bài trước, đờ ròi sau sẽ học đờn. » Thập-nương nói: « Nào có bài bàn chỉ đâu, chẳng qua là cháu kể sự tích cháu bị bão có nghe ròi ngu y má đờn ra thế thôi! »

Nói ròi lấy một cây đờn nửa ngạ đờn, bảo Dương hát-chức đờn theo. Dương tập đến canh khuya, nghe mới vạt được, chừng vợ chống Thập-

nương mới trở về phòng mà nghỉ. Còn Dương thì chong đèn cứ ngồi lờ-mờ tập đờn hoài, chập lâu lần lần nghe có hơi thanh-nhã một thì; Dương mắng bên hồ, ngược-măt lên, chợt thấy mặt con từ-nữ đứng núp dưới bóng đèn, anh ta giết mình bên hồ: « Đêm đã khuya ròi mà nằng còn chửa nghỉ hay sao? » Nàng ấy cười chum chim mà rằng: « Có mười báo tôi ở đây hầu cậu, coi cậu có sai khiên chi chăng, chừng nào cậu an giấc ròi tôi sẽ đi nghỉ. » Dương liếc thấy nàng ấy dong-nhan đẹp đẽ, phải động lòng xao, buong lòng trêu ghẹo; nằng ấy cúi mặt cười lờ-lờ đờng đã thuần-thục. Dương thấy vậy lật cang mẽ-mẳn, vạt đờng đẩy chơn tay qua cô. Nàng ấy nói: « E! Lâm giọng gì kỳ-cực vậy nà! Bày ngạ chòu tôi gần thữ giấc, như mình có anh nư thì vậy thì để tôi mai đây ròi măt sức làm chi thì làm. »

Tân-vô-Ngữ

(Sưu sẽ tiếp theo)

HƯƠNG-TRUYỀN

(Chèo)

HUỆ

Không giữ lễ chung

Chẳng biết là làm sang, làm rành, làm thạo hay là làm cách không-rac, mà có nhiều người lễ có tử giấy bạc thì vảy lại một cục mà thương vào túi, hoặc là xếp làm nam làm bày. Lại có người cai quá sẽ làm bốn lần nam ròi lấy giấy quyển mà đáu lại hoặc là bỏ vào hộp thuốc hộp trầu làm cho tử giấy bạc vậy-vô nhập nhứn á nư-nát đi cả.

Làm như vậy là ngu, là dại, là không biết giữ lễ chung đưng có ý là mình có mà làm thế nư cũng tử y mình đâu. Thử nghĩ xem, nư những giấy ấy cũng có là một quyển kia lại trở lại với mình, chẳng là mình lấy làm chớ chủ làm hữ? hay là mình làm hộ không cần mà quăng đi? Có là đâu!

Thấy kia là lữ lương về bị tử giấy cũ lên mặt oai, sẽ tan ra hồn nưàn, nưm vào gọc tử.

Nự đờn đôi, trả ngược xuôi một chập lương hết mà nự mới khác lại đờn, hên không xong, khắt không đờng, phải trả

Đem thứ mười ba

Đem sau, khi hội đóm, Hồ-cánh-Tiên tiếp thuật: « Lê-quh-hữu ơi, cái lòng dục đả sâu của tôi làm đứ tăng nhân cho đến giờ ngày nay - **Hồ-cánh-Tiên khóc** - tôi ăn năn đả chán đứ đứ đứ công nghị lại cái sự mà của Đạu-chánh-Tâm phải chết. Tuy sau, sau, tâm hãm hãm với tôi, mà tôi thì tôi. Cho có kết với tôi, tôi cũng không quên, tuy ngoài miệng tôi nư nư nư, nhưng tôi cứ nghĩ đến cái chết, chớ không lòng tôi chớng phưn này, mà tôi người hên Đạu-chánh-Tâm, chẳng khác nào mà tôi chớng mong giết Đạu-chánh-Tâm và chớng canh nào mà tôi không muo ần gan Đạu-chánh-Tâm; tôi có chớng đờn tôi thế lòng, nếu tôi giết chẳng đặng Đạu-chánh-Tâm mà trá thử nhà, thì tôi cũng đứ chớng thấy người nư này, thì tôi cũng đứ khi đi đứng ra vào, tôi cũng đứ đứ đứ đứ, tôi cũng toan kế vớ chớ đứ đứ Đạu-chánh-Tâm cho khỏi mất thớ, đứ y còn trước mặt tôi, thì bực-bộ, xôn-sang cho tôi không thể nào chịu nổi. Măng có toan hĩa bây nhiều đứ hoài mà ra rở lảng rùi. Có nhiều khi Đạu-chánh-Tâm hỏi tôi một đứ chi, tôi không nghe, lại bày hĩa ngợ-ngần như say, làm cho Đạu-chánh-Tâm thấy, lấy làm lạ mà đứ y tìm tôi, rình coi, đờn hoài. »

(Sưu sẽ tiếp theo)
L. B. Mưu.

Nº 75, FEUILLETON DU 15 SEPTEMBRE 1920

ROMAN

OAN KHA THEO MÃ

BẢ MƯƠI HAI ĐÊM
HỒ-CẢNH-TIÊN tự thuật

Đêm thứ mười hai (Tiếp theo)

« Hồ-hữu ơi, tăng an ròi, tôi trở lòng về, nhà vắng trước quạnh sau, đau đóm kẻ sao xiết nỗi. Ra đóm thấy ngọn đèn chong, khối nhan tòa, tôi nhớ có mà tâm tá giọt châu, vào thấy cửa buồng mở, căng phồng không, tôi chạnh tình tiếc thương có một đời tiết phũ. Hồ-hữu cũng biết nhà sạch trơn như chuối, mà buổi có còn sống, chưa hề để cho tôi bữa đời bữa no; tôi đi đâu thì đi, làm chi thì làm, hề đáng buồn đáu mà buồn đứ cũng có màn cơm để sẵn. Ngày chẳng may, có tro phân đi ròi, thêm thay, còn ai lo cho no lòng ăn cật. Mỗi bữa tôi phải lo lấy phân thì, xuống bếp nấu ăn, nấu ròi cũng dọn lên, đót nhan vài hồn có, có lịch xin chớng. Chẳng có khi nào cũng cơm bữa cho có mà tôi chẳng khồ rừng; khốc cho đến đời, cũng ròi bụng xuống ngó ăn, mà nước măt chửa ngưng giọt.

« Ở như vậy đặng mười lăm ngày, tôi nhăm thì không xong, tiến bạc chớng bữa chớng thãm thũn. Nếu ở đứ mãi thì ra sao? Tôi tính bán hề: đứ đạt trong

ngli. Còn
lời lo-mò
nghe có
ng mắng
thấy một
ông đàn,
Đêm đã
ngli hay
chim mà
hầu câu,
g, chừng
i nghi. »
nhân đẹp-
g lời trêu
rồi-lên
hấy vậy lại
chèoan tay
m giông gì
gần thức
ây thì để
thì làm. »
-Ngữ

lời, sực nhớ đến tờ bạc xélúc này, liền đem ra phát lại mà trả.
Qua ngày mai nghe trong nhà tưng lấm phải vay tạm vài đồng về tiêu đỡ. Đến mới chú ng khắt khắt hết lè, chủ ng mới cho vay hai đồng. Khi đưa bạc ra thấy ta thấy tờ giấy rách liền nhấm mặ mà nói rằng : « chỉ đồ tờ giấy mặt ni ! bạc tiền mò làm ri đi củ rách, lại thêm và thời đổi cho tờ khác. »
Chủ ng cười lạt mà đáp lại rằng : « Thấy không nhớ à ! tờ giấy nớ, chính thì tờ giấy mà thấy xé từ hôm qua đó. Tôi chỉ còn chừng ấy thôi. Có ưng thì lấy không thì thôi hết lè ! »
Nào không-cần đi cho cai nào ! Có lẽ đâu. Thôi chịu khổ cam về tiêu đỡ vậy.

THAI
(Devinette)

Trăm ngàn gởi lạy tình quân,
Tóc tơ vấn với có ngàn ấy thời !
Xuất mộc
Hạ hai tuần lễ thì chim : Thơ đáp
thai phải để ngày, vì vì nào đáp trúng
trước hát sẽ đặng thưởng một cuốn
truyện

OÁN HỒNG-QUÂN

MĂNG KHÁCH QUAN

Nghe quan Tuân-Phủ Nha-trang
qui danh là Tôn-thất-Tuế mới đến
Saigon. Bôn-báo kinh chào qui quan
và chúc cho ngài an-hảo.

Truyện mới:

TÔ-HUỆ-NHI, 1 & 3 trọn bộ : 0 \$ 25
OÁN-HỒNG-QUÂN, cuốn 1 : 0 \$ 25

Bán tại phủ in l'Union
157, đường Catinat - SAIGON.

Tôi chỉ dùng có một thứ
giấy NIL mà thôi giấy này
là thứ giấy văn thuốc diều.
Tôi nhất của một mình hàng
Denis Frères đại lý khắp cả
trong-dương.

**Hãng Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BÈN,**
có bán đủ thứ dầu

- Dầu phông ăn thiệt ngon và lớt.
- Dầu dừa.
- Dầu xỏ không có mùi hôi.
- Dầu mè thơm.
- Và Dầu bóng giá rẻ để thợ bọc.
- Bánh dầu đậu phông thiệt lớt.
- Bánh dầu củ-đá.
- Bánh dầu hạt gạo.
- Bánh dầu hạt bông.
- Cánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.

**ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN,
Khách-trú**

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phông,
mè, hạt gòn, bột bông, bột củ-đá,
đậu và bột caoutchouc. Mua giá khá
hơn các nơi.
Xin Lạc-chân ai có muốn mua bán
vui tới thì xin mời đến nhà hoặc
viết thư báo thì tôi gởi kiện và sau
lòng liếp rước rất trọng thể và trả
lời lếp tức.

Nay lời :
TRƯƠNG-VĂN-BÈN.
Hội-đồng quản-hạt,
Đường CAO-MÊN, số 46,
CHOLON.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tông-dốc-Phuong

BÁN SỈ   **BÁN LẺ**

Vải lụa.
Hộp hợp - Rượu chác, - Rượu
ngon - Sữa NESTLÉ - Cham-
pagne DELBECK - Cognac
RENAULT - Cognac CROIZET
(củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris
Đầu thơm Coty - Dũ, Nôn, Giay
- Chémis - Bóp da - Dao bàn -
Đồ hút - Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà
mua các thứ hàng hoá làm bên
phương Tây và các xứ lạ theo ý
chư vị đặt.

Giấy thép đề tấc: Paulhien-Cholon,
Giấy thép nói : 667.
Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démissionné
Croix de Guerre

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
bướng LUCO số nhà 99 và 101
BÍT-HỘ (SAIGON)
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính công Lạc-châu qui khách đặng
cố : Tôi tin tôi có đóng đủ kiểu xe như
là : xe mui, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo,
xe bò chng có đóng thùng xe hơi theo
kiểu kiền thời, sơn xe thiệt khéo, làm
nem, muối xe đủ kiền, và công có bán
các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán
lên xe đủ kiền, bánh xe cao-sau bằng
sắt giá trị bên tây chơ lại, cao-sau đặt để
thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ bắt
kẻ xe đạp chiếc và xe song má bằng da
tẩy may rất khéo và chắc, có bán yên
chổi, chường đạp hai tiếng, bình để thấp
tên khí đá theo xe. Sơn xe và sửa xe.
Coi xin qui khách có dịp đến Đai-bộ
đi qua lại tiệm tôi một khi trước coi
động cuộc chơ (tầm), sau có cần đóng
sơn chi đá (tầm) mua giúp làm ngơi,
thì tôi rất cảm ơn họ cớ.

Còn chư qui Lạc-châu và xa muốn gởi
thư hỏi thăm món chơ cùng giá cả tôi
tân lòng hầu đáp.

**Nhà máy xay lúa nhà
máy xay lúa nhà
máy xay lúa**

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà
xay lúa theo kim thời và lợi tiện, chư
số 8-10-15-20-30-50 hay là 100 thì công
là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).
Nếu chư vị muốn bán tinh giá riêng đặng
mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay
lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, công chư
đem khi vận, nói tức một đêm nghĩa là
chạy được.
Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và
hàng cho gáp các việc của chư vị sai khiến
thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

316 Maritime et Commerciale du Pacifique
Sic Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESEURS
Đường d'Orsay mà sực tinh và hãng này
sử chỉ các đồ của tích cho, hoặc đư coi
tiền thế (hàng cũ) đặng giá tiền.
Có nhiều giấy tờ làm bằng có rừng đã
có chơ cho nhiều chủ thanh tự rồi.
Sau này hãng chúng ta cho chư qui vị
độc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư
qui vị ở xa xôi không tiện bề giao thiệp
bước bán lúa gạo công nông qua thì
hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp chơ;
nghĩa là chơ giá cả đùm cho.
Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng:
Tại hãng có sang Tân-khối (ehalopoc) &
vapeur) mới và cũ, như chư qui vị muốn
mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng
mà sực tinh.

ĐẠI DU'OC' PHÒNG

ở đường CATTINAT SAIGON, số 195 tới 201

Ông André Lê-văn-Minh, Tổng-ly.
Bảo-tế-sư nhưt hạng ở V-nghệ thành Paris,
Học-sanh tốt nghiệp trường-y đực bảo-tế,
Cựu học-sanh các đường-đường thành Paris,
Cựu bảo-tế công các nhà thương tỉnh Seine,
Đặng phần thưởng nhưt hạng kỳ thi hóa học 1914 :
Mè-dai-bạc
Mè-dai-đồng
Chữ ti tế-cấp bá tước thành Paris.
Mè-dai-đồng
Chữ hội Phụng-nhơn Pháp-quốc (thành Paris).
Toa thuốc
Chê y theo toa của thầy thuốc chơ.
Phân việc riêng
Đề cho tay chơ thuốc Langsa quân sức.

Thuốc thiệt nghiệm
Chánh hiệu Langsa
Chất hóa-học
thiệt rông và nhưt hảo hạng
Phân Giải
Sanh vật học
Tê-trùng học và Hóa Học

Đồ phụ tùng và bộ rj
nhưt bằng
Đồ chụp hình
Đồ thứ
Đồ lọc
bằng máy Chung-Ngon
Bộ rj - Thuốc chit - Trống-tris

Ó hắc chất
nước uống
Hoàn-Tê

Nước Suối
Nước các suối Langsa
Mải Huê-thảo

ĐẦU HOA

Dầu Essence de Menthe hiệu « Mitcham » nhưt hảo hạng

Thuốc thiệt nghiệm và các vị của ông Lê-văn-Minh

Hơi gió
Thuốc xỏ
Thuốc hươn xỏ
Ên diêu và hay
Kola Stabilisée
Hươn nhỏ tiện dụng
Gaduol
Thuốc có tịn dầu cá morse

ĐIỀU DƯỢC PHÒNG

Tiêm Langsa
Bán rông nhưt thuốc Langsa
Nha lãnh mua tại Paris - Lyon - Marseille - Nice

Tại tiệm **BÀI-NHÌ** rượu Annam
ở gần nhà hàng Yeng-Yeng
đường dầy Bà-Đa nhà số 58. Rue Lefebvre
Có bán thuốc **GÒ-VÁP** cả Lê, đê, đêm Sĩ,
đinh huê-hồng một đồng lời hai hai các;
cũng có bán **XA-BÔNG** hương hăng
và **ĐẦU-THOM** nhiều mùi báo.
Kính cáo Đổng-bạo xin
chiếu cớ.

Mỗi tháng, Quán Rượu Bài-bà nào lại mua trên
một trăm litres Rượu, thì hôm tiêm sẽ vui lòng
vung cho một bánh thuốc Gò-váp ngon nhưt hàng

Thuốc Gò-váp
mua hàng cớ, bán tại tiệm hiệu
Nam-Thanh-Phụng
N 38 Rue Lefebvre, Saigon.

Hội hiện kính mời chư vị Thương-gia; mua
Trữ bán Thứ. Để biết mua đâu cũng tiền; Song
vi Đoàn-thể giúp chút tình dầy.

SOCIÉTÉ ANCO CHINOISE DES ALLUMÈTES

Đèn minh báng
Denis-frères
đại-ly cả Bông
dương thứ hợp
quẹt này.

Tộp quẹt này khắp nơi đặng phép bán lẻ một an nhỏ một hộp mà không ai

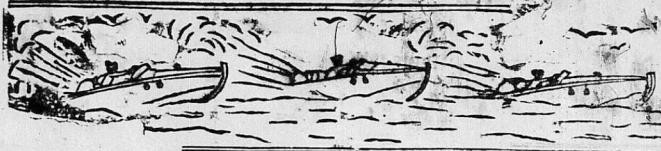
PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỜI TRƯỞNG CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kê nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Cửa ĐƯỢC-TÍNH LỢC-BIÊN đã xuất bán rồi. Ai muốn xin thơ viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Đề chờ chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

đề tuân du diên địa

NGƯỜI ĐỒNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Nam kỳ)

MỘT CÁI KIỆU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÈU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn
đóng kỹ càng
giáng đẹp

giá 1.500 \$
sắp lên

Khoái huợt
lẹ làng sạch sẽ
Giá rẻ

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quý ông dùng khăn đen rô:
Tôi thiết rành nghề thợ khảm trên 45 năm rồi, nếu làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu này rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thời Song có thứ khăn bạch theo kiểu cúp tóc, quý ông muốn kết dính lại một lần bạch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tác phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ máy ông ở đăng tôi làm rồi gởi lại tiền số phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:
Hạng nhứt, nặng và nhiều Bombay 1 khăn ..... 3\$00
Hạng nhì, trung và nhiều Bombay 1 khăn 2.50
Hạng ba, nhiều về Bùng mỗi khăn 1.90
Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.
Còn nhà buôn bán muốn mua số có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.
Cúi xin quý ông hãy mua khăn của tôi làm thật khéo và kỹ càng, chắc chắn, lâu hư mà lại giá rẻ.
Gởi contre rembourment, nếu là gởi mandat trước thì tiền sẽ mau đến chỗ.
Kính cáo.
NGUYỄN-VĂN-BUP
Thợ khảm đen
à Suối-điền, Bình nhâm (Lái-thuyền)

Thanh-phong

Tiệm may và bán đồ tạp hóa
Của NGUYỄN-THÀNH-TUÔI
(Đường Thủ-đức) 82 Amiral Dupré 62
SAIGON
May quần áo tây và An-nam (theo kiểu kim thời; bán hàng the lụa Bắc, Lãn, nhiều kiểu, lúc soạn đầu Nón đủ kiểu, Bọc tây, thuốc tây savon thơm, dầu thơm hương hạng của tiệm thuốc ông L. Solirène Saigon.

Café Thanh-Phong

CỦA
NGUYỄN-THÀNH-TUÔI
(Employé à la Pharmacie L. Solirène)
góc đường Bd Charner và d'Ormay n° 108
Có bán café, đồ ăn điểm tâm sớm mai, rượu tây bán lẻ và nguyên ve, đủ thứ thuốc tây, dầu thơm, savon thơm thượng hạng, của nhà thuốc ông L. Solirène Saigon.

Epicerie-Métropolitaine

德 Tran-Dang 同
68, Rue d'Espagne, 68
en face des Halles Centrales - Saigon

Kính lời cùng quý khách đăng rõ: tại tiệm tôi có bán đủ các thứ như dầu thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây đồ hộp (Conserves) savon thơm cùng các vật đồ tạp hóa, vân vân. Mỗi kỳ tuần đều có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quý khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quý khách, xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.
Nay kính,
TRẦN-DANG,
Chủ-khất.

Hãy uống thử thử rượu AMER HONORE
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một nhà hàng Denis frères
45 rue de la Paix, Paris

PHAN-HAM

Thợ làm yên ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoa-do
Hanoi - 5, Rue Jules Ferry, 5 - Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quý-khách biết rằng: Bồn-Hiện làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương, Va-ti và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hồng-kông thật tốt. - Làm rất kỹ lưỡng giá bán phải-chăng. Các Quý-khách có lòng chiến cố muốn dùng thứ gì, hay cần biết (mẫu) nào xin gởi thơ cho Bồn-Hiện, Bồn-Hiện xin tận kỳ làm-lực làm được như ý của Quý-khách số dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bồn-Hiện sẽ tính giá riêng.

GRAND MAGASIN de Soieries de Tonkinoises Gros et détail
MAISON FONDÉE EN 1888
PRIX TRÈS AVANTAGEUX
DÔNG-THINH 同
Pour l'achat en gros.
Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, - Hanoi

Bồn hiện bán sỉ và bán lẻ đủ các hàng các kỳ như Xuyên bông tiên, Nhiều minh gô, Lương, The, Lướt lồng, Địa-minh-bàng, các thứ Lụa, Lãn, rông, Lãn hẹp, Sa tron, Sa hoa, vân vân. Hàng này màu hội gô, màu mông đều có bán hết thấy. Hàng lời này giá bán rất rẻ, mà tính giá lại rẻ. Bồn hiện xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ để mấy nhà mua sỉ (en gros) đăng kiểm lời nhieu.
Lại nhận mua giùm (commission) các đồ Bắc-kỳ chế tạo ra như đồ đồng, đồ vàng đồ thêu đồ sơn theo kiểu Nhứt-bồn, nữ tây và các thứ đồ da như yên ngựa, dây tây, dây ta, bốp (porte-feuilles) vân vân.
Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-rembourment) song gởi cho một chút tiền trước (une petite provision) thì tiện hơn.
Chư quý khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua mẫu gì xin cứ viết thơ lại, bồn hiện sẽ hết sức làm cho đúng và y.
Chủ nhứt: Madame NGUYỄN-TH, SÁU

Khi nào có việc chi hi hã
muôn đải đàng quan-khách
mà chẳng dùng rượu Sâm-
banh (Champagne) hiệu:
**Tisane Marquis de
Bergey**
Thư vĩa
Thi làm sao mà cho phi tinh
vui và dặng
Rượu này có một minh hãng
Denis freres trũ mà thỏi.

Pharmacie Shanghai

Trờng rãng theo cách Langsa

Nay đoi Văn-minh; phãm con
người thì có nưi-quan là thể diện
trước mắt, thì nhưt rãng trong
miệng mình là cần dùng hơn hết,
nếu hư hay là rụng hết một hai cái
thì khó coi, nên phải trờng lại thì coi
ngộ hơn, hồi đoi xưa có bà Nữ-Hoa
điêng đã và trỏi, còn nưi-quan của
con người có người không toàn vẹn,
phư rãng cũng vậy có cái cao, thấp,
xa, vớ, mẽ, nên phải cura mài cho
bằng thẳng, thì ăn uống tự nhiên
biết ngon, như sông rạch có lở phải
bồi bải cho nguỵen.

Tôi đã đi ngoài quốc học với mấ
đóng danh tiếng bên Âu-châu về sự
trờng răng khéo léo lắm, thiết là
không ai bì kịp, chẳng phải tôi
đám khen tài với chư quĩ vị, như
cáo xu và rãng của tôi tốt lắm, chẳng
hề hư bề tự nhiên.

Ờn lấy vàng làm răng hay là
bị rãng coi sáng đẹp quá, đoi
này có nhiều người dùng.

Chư quĩ vị như ai muốn trỏng, và,
cura, bị xịn đến tiệm tôi nghị định
tôi sẽ tính giá rẽ cho và làm cho
thiết khéo chẳng sai.

Triệu-Trương,
Pharmacie Shanghai,
Rue des Mathins N° 188 Cholon.

Cách làm mau tế tiên

Viết thư cho bang Annam, Hảo-
vĩnh Công-ty, 146 bis Rue Lefebvre
biểu gửi contre-remboursement (cách
tiền trao cho lãnh nơi này đải thếp
một hộp một trãm ve dầu Essence
de menthe, hiệu Lô-tiên, tôi nhưt
trong cối Đổng-đương, giá là mười
lăm đổng (15\$00) mà thỏi. Về bán lẻ
lại cho trong vòng quen lớn một ve
hai cãt (0\$20) — mỗi ve lời 5 su,
một trãm ve lời 5 đổng bạc, mười
hộp lời năm chục, một trãm hộp lời
năm trãm đổng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm
tế tiên, uống lãm. Ban đầu lời ít sau
lời nhiều, bán buôn quen thỏi, làm
giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãỵ coi cho kỹ. —
Kể từ ngày nay một trãm người nào
gửi thư đến mà mua đầu trũng, bang
Annam Hảo-vĩnh Công-ty sẽ vui
lòng gửi cho không một kilo xa-bông
mặt-xây thiết, hiệu ngựa một sừng,
(La Licorne), tôi nhưt trong cối
Đổng-đương hay là một ve đầu thom
Essence pour Lotion: Eau de Colo-
gne, Quinine, foin coupé đải đủ
một lít các thứ đầu thom ấy, tùy
thích ai muốn thư nào cũng đượi!

Hãỵ viết thư mau đi, đừng bỏ mất
cơ hội làm tế tiên uống lãm.

Hãng Annam, Hảo-vĩnh & Co,
146 bis Rue Lefebvre Saigon,
Kính đốn.

**TRẠI THỢ-MỘC CHAM VÀ CĂN
Michel NGUYỄN-HIỆP-HOÀ**

Tại chợ Lãi-thiền, đường Abattoir

Trại tôi đầng toàn cãm-lã, trắc, gỗ đổng
các món theo kiểu kim thời.
Mắt cãm-thạch, thành cãm hay không
mắt gỗ liền bốn kiểu.
Mắt cãm-thạch, thành cãm hay không
mắt gỗ liền, bốn trũ, một trũ.
Bàn lãu 12 trũ, bàn rượu, bàn Salon, bàn
lết.

Tổ áo, tổ rượu, tổ thờ cãm hay chạm
vàng ba, hai, một, rãn, vãn.
Quý ông muốn đắc xin gửi kiểu hay là
đến tại nhà tôi lựa mua đố có sẵn.

**Phnom-Penh Bazar
TRƯƠNG-XUÂN**

- Giá bán sỉ
- Nóc áo bình tô màu ka-ki n° 5503 — 12 núc. 01 40
  - Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con. 2 20
  - Giấy viết thư có gạch hàng — 022x0,13 mỗi rãp 100 tờ đoi — 12 rãp. 5 00
  - Bầu trắng đải lót có áo dài (Anao) — 12 cái. 1 70
  - Giấy viết thư « Idylle » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đoi có màu — 12 hộp. 8 55
  - Cartes postales Nhữt-bôn bằng cây thỏng, hình vẽ tay, có màu « hoa-1 én » « Sơn thủy » và hình người — một trãm. 6 00
  - Cartes postales giặc Au-châu — một trãm. 1 60
  - Cartes postales hình xứ Cao-sơn, Đả-thiền, Đẻ-thích — một trãm. 1 60
- Gửi contre remboursement.
Lý-thủ-Đư.

25-26 Quai Piquet Phnom-Penh.

**BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIẾT-NGHIỆP
NGÂN HÀNG**

ĐẠI-PHÁP NẮC DANH CÔNG-TI
TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý: ông André Berthelot
— Chiánh Công lý: ông A. J. Pernoite

Chiánh hội sở tại Paris, số 74 đường Leszars
Chiánh hàng nhánh tại Peking (Đả-kinh)
tại Trung-quốc

Hàng-chánh (Paris)
Hãng-nghãnh

PARIS	LIENAYEUX
LYON	SAIGON
MAISONNEUVE	SAIGON
BOURBONNE	SAIGON
LOUVECIENNES	SAIGON
ANVERS	SAIGON
NEW-YORK	SAIGON
PEKIN	SAIGON
THE-CHIN	SAIGON
SHANGHAI	SAIGON
HONGKONG	SAIGON
SINGAPORE	SAIGON

Hãng-nghãnh Saigon
8 quai de Belgique và 2, rue de l'Inde

Tính toán các thứ sổ sách nhà Bãn
Tiền tiêu (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay
bằng bạc đổng (piastre) lời lãi ly 2%
Tiền tiêu (đủ thiếu) bằng tiền quĩ
(francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc
cần trũ bằng các thứ tiền tại Pháp-quố
tôi hai ly rưỡi (2 1/2%)
Tính tiền gửi vào Caisse d'Epargne
(Kho Tiết-kiệm hoặc bằng tiền quĩ francs
hoặc bằng bạc đổng (piastre). Về cách thức
xin đến hội thãm.

Gửi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tỉ
quĩ francs), hoặc tính bằng bạc đổng
(piastre). Vĩ giá bạc và cách thức, xin đố
thường nghị.
- Trũ nợ thếp có tiền đầu (Escompte) và
lãnh đoi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.
Sang giấy chi nợ (traites), phiếu nợ (ché-
ques), hoặc sang giấy tờ tại các xứ phiến-
thãm.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà
buôn-nợ (Bourse) và chung các nơi.
Cho mượn tiền trước mà phải thếp hơn
bang hóa chũng là vãn khế

Tổng-lý
L. LASSEIGNE.

**Vinhlong Thương-nghệ
Công-ty**

- 1º) Xe hơi và tàu đũa bộ hành, giặc ghe chũr lũa.
- 2º) Sửa các thứ xe, bán đũ phụ tùng, bán đũ sắt và rèn đũ sắt (hàng rão vãn vãn).
- 3º) Tiệm trũ hàng hóa ngoại-quố và đố thờ sãng.

Xin các ông lái buôn đường an-nam đậu, tiêu, mẽ tời, trà Huế, trà Annam, thuốc lá bài, thuốc Góváp, thuốc bũy, bao đệm hay là đố thờ sãng, thuốc xin đến Tiệm của Hội tại chợ Vinh-long mà thương-nghĩ Hội sẽ mua sãt, và xin các ông chủ Lò đường, sở thũng thuốc hay là những vãn kễ trãn đầy, gửi thư bản tình cũng đượi.

Vinh-long, le 15 Mars 1920.
Le Directeur-gérant,
NGUYỄN-THỦ-TOÀN.

CỦ MỠI NGÀY
lại uống
**MỘT VIÊN THUỐC NHƯN
CỦA ÔNG**
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thi **CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LƯỜN**
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi
tài huyết hư hay là ăn không tiêu mà sũch-rũ.
Thuốc nưon này trị các chứng bệnh:

**NGƯC ĐÀU, AN KHÔNG TIỂU,
NANG BAO TỬ, CHÔNG MÁT,
KHÔNG THƯ THỜI.**
BẢN TÀI: Nhà ông Lương-y
DEHAUT, 147, Faub. St-Denis
Paris, cũng khắp trong các
tiệm thuốc.

**CORONNERIE-CHAPPELLERIE TONKHOI
GRAVURE SUR MÉTAUX ET BARRES**

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Cathain, 83 — SAIGON

Mềm tôi có 30 thũ, Bắc-kỹ
lãm, nhiều kiểu đon đũc: **LI-
XAM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (SOKI)
GIẤY đổng thiết chắc, bằng DA-TÂY
hết, có đủ thũ màu DA.**

Tôi cũng có thũ khắc CON - ĐẤU
ĐỒNG VÀ CHAM MÔ-HIA ĐẢ CẨM-
THẠCH đủ kiểu. Đả có nhiều vĩ &
LỤC-CHẤU mua sũ NÓN VÀ GIẤY
của tôi, đầu đượi vĩa ỹ hết và khen
ngợi NÓN VÀ GIẤY thiết tốt mà giá
lãi rẽ, và làm thiết mau. Xin quĩ vị
chiếu cố cho việc buôn bán của đổng
bang-ta đượi thành lợi trong lãc
này.

Có sách mẫu (Catalog) gửi đi tặng
quĩ khách.
RỬA SỮ CỎ GIẤ RIỀNG.
NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mởi,
83, Rue Cathain, Saigon.

Rượu chác hảo hũng của
AUGUSTE MATTEI làm tại
bên xứ Corse, đả ngon vớ song
mà lại ngọt vớ uống.
Ai mua thi phải hỏi cho
đắng tên **AUGUSTE MATTEI**.
Rượu này nội Đổng-đương chỉ
có một minh hãng Denis freres
trũ mà thỏi.

Muôn bán

Caoutchouc cây, rương đả hải
sãm; Hột rương đầu là hột lữn
giống tốt. - Vĩa trũng.
Muôn mua xin đố nơi ông
HUYNH-HỮU-NHO, Hương-Hão
& tại chợ Thủ-Đức.

**MẮT TRÍ KHÔN
(NAO BỊNH)**

Sự mất trí và nao-bệnh đoi nơi nào-cũ
có bệnh. Ai mà có bệnh ỹ, cũng chũy thì
kíp phải lãn lỏ. Thãm chi nũng kia đi chũr
đoi về quên lũng cái tên của mình, quên
đền chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chũng có thũ
chợ mà đố về trong tài, có lẽ phải xa quê
lạc kiếng mà chũ?

Muôn cho khỏi mang-cái bệnh đố tự ỹ
thi phải đổng một thũ minh đượi hay bả
huyết hiệu là **Pilules Pink** (Đả hoàn Hãn-
đơn)

Nhũng người đon ông đon bà mang bệnh
khiểm huyết, muôn cho thương cường
trãng kiện như anh em chũng bạn vậy thi
chũng kễ gì. Một phải uống thũ thuốc
Pilules Pink này là thũ bả huyết bả các
thương đầng hay lãm. Thũ thuốc **Pilules Pink**
nào lãm cho minh nhiều máu, lãm cho khí
huyết tinh anh, lãm cho hũng vưỡng cãm
bộ. Uống nế đượi lãn thi minh sẽ đầng
mạnh giỏi sức khỏe luôn luôn, cho đon đũc
sẽ lữn lãm lãn sao mà mau nũng giải nhũ
vãn kia!

PILOLES PINK

(Đả hoàn linh đơn)

Ở trong các tiệm thuốc có bán, có trũ
tiệm thuốc của ông đả **MARI et LAUREN**
Pharmacie Normale, de Saïgon.

Phan-Vĩn Khước-lãu

HOTEL DE FRANCE
N° 103 Rue Cathain Saigon
HUYNH-HỮU-KY CHỦ TIỆM

Kính chũng quĩ khách rẽ, tôi thi
quản lý Pháp-việt khách lãn vì một
sũra soạn phòng rộng mát sạch sẽ,
xin quĩ khách trũng tình chiểu cố.
Rất cảm ơn.

Khách-lãu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 B^{is} Charner et Carabelli Saigon
HUYNH-HỮU-KY CHỦ TIỆM

Kính chũng quĩ khách rẽ: hũ từ 1-
Juillet 1920 tôi mới đẹn một tiệm
ngũ hiệu là **Hôtel d'Annam** (Nãm-
vũ Khước-lãu), cũng có đẹn phòng
& đũi đẩt, rất cận tiện cho quĩ
khách.

Có thứ rượu mạnh Langsa
 hiệu «BAC-CHUS» mới cho lại
 Nam-kỳ lần thứ nhất ngo
 không có thứ rượu nào bằng
 Chỉ một mình hãng Denis
 Frères trị mà thôi.

Tiệm VẠN-HUỆ-VIÊN
 «Aux Fleurs Réunies»
 Ở đường Pellerin môn bài số 75

Bán hàng lựa đồ thứ đồ để dùng
 thêm trang ăn mặc và tạp hóa.
 Tiệm may quần áo Bắc Nam khác
 thượng hạng. Xin Đồng-bang quan;
 số.
 Chủ nhân: **TRẦN-THIỆN-QUY**
 cần khai.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mồi
 hàng, thì phải đốt đèn cho thật
 sáng.
 Người buôn bán Âu-châu cũng
 dùng cách đó; người china họ
 cũng dùng cách ấy.
 Vậy thì đồng-bang nên đến
 tiệm Lục-tính khách-lầu số 89
 đường d'Espagne chợ Saigon,
 mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn
 lửa hiệu Best, mà đốt cho sáng,
 thì cuộc buôn bán mới thành
 vượng.
 Tiệm đó có đủ các thứ đèn để
 đốt; và bán rẻ hơn các nơi.

PHARMACIE SHANGHAI

Có trông rắng và thay con mắt.

M. Triều-Cương, chủ-nhơn ở đường Marins số 188, Cholon, gần ở Saigon
 thì tiệm của M. J. Hà-kim-Tướng, No 9 Boulevard Gallieni
 và M. Cam-Lun No 27 rue d'Adran có trữ bán các
 thứ thuốc của đồn dương

CÁO BẠCH

Bỏ hiệu có trữ bán thuốc Langsa, Ang-lê, Huế-kỳ, cùng các thứ thuốc kê
 ra sau này và có gởi bán nơi các tiệm thuốc ở Lục-lah. Chư quý-vị muốn dùng
 gởi thư đến cho tôi, hoặc gởi Mandat theo một lược hay là gởi thư không
 cần lòng gởi thuốc lập tức mà gởi Contre remboursement, (nghĩa là đem tiền đến
 nhận thư mà lãnh thuốc). Chư quý-vị muốn hỏi thăm việc thuốc men cũng bịnh
 hoặc chỉ thì tôi cũng sẵn lòng trả lời.

THUỐC PHẢI KIỂM-PHUNG HOÀN

(30) THUỐC ĐIỀU KINH RẤT HAY
 Xét trong là đờn là con gái thì khác
 hơn đờn ông con trai có hai điều mà
 thối: Thứ nhất đường kinh, thứ nhì
 thì sanh đẻ. Hễ mình muốn sanh con đẻ
 cháu thì trước hết phải lo cho đúng
 đường kinh mới đặng.

Nếu đường kinh chẳng đều thì rất
 khó muốn có thai cho đặng, gốc ấy bởi
 phần nhiều tại ngoại cảm mà sanh ra,
 hoặc tại buồn bực, lo rầu, tru-huật trong
 lòng, làm cho huyết khí mòn hao, sanh
 ra nhiều chứng bịnh rất lạ, ấy cũng do
 nơi đường kinh không được đều mà
 sanh ra.

Bỏn hiệu từ ngày đặng phương thuốc
 hiệu nghiệm này bằng giữ lòng giữ đời,
 lựa những thuốc bực như tốt gia công
 luyện ra mà làm thuốc Thượng-Hải Kim-
 Phụng-Hoàn này, là mà trị những bịnh
 cũ đờn bà con gái đều dùng đặng cả,
 thiệt là một phương thuốc của đờn bà
 con gái rất hay hơn thứ khác.

Nếu không bịnh mà thử dùng dùng thuốc
 này, thì huyết khí đầy đủ, chẳng hề sanh
 bịnh mà lại sanh con đẻ cháu nhiều, chỉ
 như đờn bà có ghen-mà thường dùng
 thuốc này thì lại an thai báo sản, chứng
 sanh con rồi lại đặng mạnh mẽ, và có
 sự nhiều cho con bú không hết mới là
 lạ chớ.

TRỊ ĐĂNG NHỮNG BỊNH NHƯ SAU NÀY

- 1° Huyết khí đều hư, đường kinh
 chẳng có.

- 2° Đường kinh hoặc vàng dợt, hoặc
 đen bầm.
- 3° Đường kinh hoặc trời hoặc sục,
 hoặc nhiều hoặc ít.
- 4° Hoặc kinh nguyệt nhiều quá, như
 muốn làm băng.
- 5° Bạch-đái, Dịch-đảm, ra hoài không
 dứt.
- 6° Đường kinh đi nghịch, đau bụng
 như thuốc.
- 7° Đau lưng, mỗi càng, vàng mắt ồm
 gầy.
- 8° Thân thể chẳng yên, trong bụng
 đau hoài.
- 9° Thai động chẳng yên, râm-râm
 mặt mày, ăn uống không tiêu.
- 10° Bê rối tử huyết thì đau, hoặc là
 nhọc không ra.

CÁCH DÙNG: Mỗi buổi sớm mới uống
 một hoàn với nước muối, còn đến bà
 đẻ thì dùng nước dãi con nit uống với
 thuốc, nếu muốn bỏ thạ thì tôi uống
 thêm một hoàn nữa.

CÓN MỘT CÁCH DÙNG NỮA: Lấy 2
 hoàn mà tìm với rượu Annam mịn thì
 chng bỏ nữa.

CỦ ẤN: Chẳng nên ăn đồ lạnh lẽo,
 sống sít và đồ rang nướng, nóng này
 độc địa.

Mỗi hộp hai hoàn giá là... 1\$00
 Mười hai hộp giá là... 10 00

Có mua hãy nài cho đặng hiệu Pharm-
 acie Shanghai và cái nhãn «CON
 BUOM-BUOM» mới là thuốc rất nên
 than hiệu kẻo làm thứ giả tôn tiền mà
 vô l.h.

VÌ BINH THỎ
 Phải uống thuốc

PULMOSERUM
 BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RẤT
 HỌNG, NẶNG NGỤC, vì những người có tuổi
 thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có
 BAN này BAN kia.

Thuốc PULMOSÉRUM của ông Bailly, là một
 thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng
 như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy
 Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.
 Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng
 dùng nó.

Cách dùng: Một muỗng súp, sớm mai,
 — id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên: PULMOSÉRUM
 BAILLY, 15 Rue de Rome à Paris, kéo lăm.
 Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
 THAY MẶT CHO NHÀ LUCSING VALLEY YF MAY
 TẠI THÀNH St-Etienne
 Mà thôi

Hàng F. MICHEL, CAFFORT SUCCESSOR & đường Catina số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG
 đủ thứ và đủ kiểu. BÌ,
 THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
 và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
 Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thư như vậy;
 M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

KHOẢN CHẤT THUY
 (Nước suối kim thạch)

VICHY
 PHARMACIE CELESTINS

VICHY CELESTINS
 Có bán nguyên vẹn và nửa ve.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đăm.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt
 Hay coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trông
 thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT là nước khoáng thiên nhiên suối ý mà ra.
 Có hộp

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước xỉ
 (Môi-khi-chất).

Certifié la Suaveu :
 temis mille co!
 saigon le 15/9/00

Saigon - Imp de Union
 L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN CỬA